

Rekomendacje

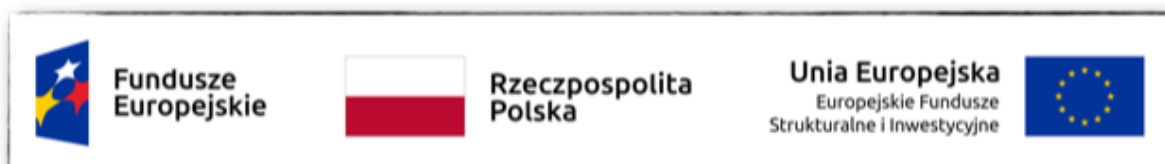

„Innowacyjny model pomocy prawno - psychologiczno - pedagogicznej przeciwdziałania przemocy”

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Nr projektu: POWR.04.03.00-00-0073/18

Innowacyjny model pomocy prawno – psychologiczno – pedagogicznej przeciwdziałania przemocy

I. Identyfikacja kluczowych barier w pomocy w ramach zjawiska przemocy domowej

Zgodnie z założeniami projekt ma wspomóc instytucje i osoby zajmujące się zawodowo przeciwdziałaniem zjawiska przemocy w rodzinie poprzez stworzenie modelu wsparcia prawno-psychologiczno-pedagogicznego na platformie on-line. Zaproszeni do udziału w projekcie przedstawiciele (pracownicy, terapeuci itp.) trzech instytucji – czyli Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chojnicach, Niepublicznej Poradni Psychologicznej w Starachowicach oraz Stowarzyszenia Abstynenckiego „Północ” w Częstochowie – na samym wstępie prac nad projektem zidentyfikowali trzy najważniejsze obszary, które według nich ograniczają efektywność realizowanych przez nich codziennych działań. Są one następujące:

1. **Bariera wstydu**, z którą zmagają się osoby uwikłane w spiralę zjawiska przemocy – czyli ofiary przemocy, jej sprawcy oraz świadkowie. Wśród aspektów problemu wskazane zostały bariery wynikające zarówno ze społecznego postrzegania ofiary przemocy w rodzinie jako osoby współwinnej, jak i poczucia osobistej porażki dotyczącej związku czy dzieci. Na obszar ten wskazało aż 99 % badanych pracowników instytucji.
2. **Brak holistycznej pomocy** rozumianej jako brak miejsca, w którym byłyby zgromadzone wszelkie niezbędne materiały, szkolenia itp., czy też brak dostępu do ekspertów z różnych dziedzin. Pomoc ofiarom przemocy w rodzinie bowiem ma swoją specyfikę – charakteryzuje się wielowątkowością i dotyczy wielu dziedzin naukowych – m.in. z zakresu prawa, psychologii, pedagogiki, socjologii, ale również medycyny itd. Przedstawiciele wybranych do projektu instytucji pomocowych wskazują na takie aspekty, jak m.in. specjalizacja zadań

Fundusze Europejskie

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

w poszczególnych instytucjach i specjalistyczna wiedza terapeuty tylko z wybranego obszaru. Na brak holistycznej pomocy wskazało 95% badanych.

3. **Brak narzędzi elektronicznych**, takich jak aplikacje, komunikatory, dedykowanych zarówno ofiarom, jak i sprawcom (nazywanych na potrzeby projektu „klientami”), a także świadkom przemocy potrzebujących wsparcia w pierwszej fazie radzenia sobie ze zjawiskiem przemocy. Według specjalistów komunikacja przez aplikację pozwala, w momencie mówienia o sprawach bolesnych i trudnych przez osoby doświadczające przemocy oraz się jej dopuszczające, nie czuć się ocenianym, wartościowanym itp. Na ten obszar wskazało 89% badanych.

Wskazane powyżej bariery dotyczą bezpośrednio osób, z którymi pracują specjaliści i do których kierują oni swoje codzienne działania. Ale również sami przedstawiciele instytucji powołanych do pomocy osobom uwikłanym w spiralę zjawiska przemocy domowej zderzają się z różnego rodzaju ograniczeniami w swojej bieżącej pracy. Dotyczą one tak banalnych czynników, jak choćby brak budżetu instytucji do zapewnienia dostępu do bieżących szkoleń dla swoich wszystkich pracowników, a także brak czasu na przeprowadzanie takich szkoleń (pracownik powinien realizować te szkolenia w ramach swojego czasu pracy, a udział w nich oznacza, że jest on wykluczony z codziennych czynności – spotkań i pomocy osobom dotkniętym przemocą, czy jej się dopuszczających). Do tego dochodzi zasięg tego problemu społecznego – nie zawsze można pomóc wszystkim, którzy powinni być objęci ową pomocą, co może wynikać z ograniczeń zasobów kadrowych, ale także braku możliwości skłonienia do podejmowania pomocy przez osoby, które jej wymagają (np. z powodu wspomnianego, wskazywanego tu wstydu, stygmatyzacji społecznej, czy lęku przed mówieniem o swoich problemach dla specjalisty twarzą w twarz w trybie tradycyjnym – stacjonarnym, bez zapewnienia anonimowości dla danej osoby). Kolejnym wyzwaniem może być brak dostępu do wszystkich materiałów, biorąc pod

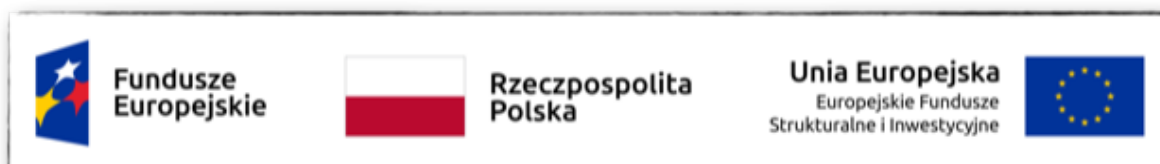

uwagę wielowątkowość i złożoność zjawiska przemocy domowej, której mechanizmy dotyczą co najmniej kilku ogólnych dziedzin naukowych (prawo, socjologia, psychologia, pedagogika, medycyna), a brnąc dalej – kilkunastu, a nawet kilkudziesięciu specjalizacji w tych wskazanych głównych dziedzinach. Jeśli specjalista ma w efektywny sposób pomóc ofierze czy sprawcy przemocy w jednym aspekcie, w którym się specjalizuje, bardzo często chce wziąć pod uwagę inne aspekty problemu, z innych dziedzin, z których jego wiedza może być mniejsza. Nie zawsze ma możliwość skonsultowania się w tej sprawie z innym współpracownikiem. Dlatego poszerzenie zakresu wiedzy z innej dziedziny, czy konsultacja z innym specjalistą, często z innego miejsca w Polsce, czy nawet poza nią, byłoby dla niego bardzo cenne. Kluczem do pozyskania tej wiedzy czy konsultacji jest zapewnienie łatwego dostępu, najlepiej poprzez wykorzystanie internetu, w prosty i szybki sposób, z uzyskaniem korzyści niemożliwych w realnych, stacjonarnych kontaktach.

II. Platforma PPP jako odpowiedź na bariery i wyzwania – rekomendacje dla instytucji z uwzględnieniem podziału na grupy docelowe

Platforma PPP w swoich założeniach ma odpowiadać na zidentyfikowane i wskazane przez instytucje bariery, a tym samym stanowić użyteczne narzędzie stanowiące uzupełnienie w pracy instytucji wspomagających pracę z osobami, których dotyczy zjawisko przemocy w rodzinie.

Istotny atut platformy PPP to zgromadzenie w jednym miejscu materiałów i scenariuszy pracy odnoszących się do wszystkich grup docelowych objętych zjawiskiem przemocy – czyli ofiar, sprawców („klientów”) oraz świadków. Osoby czy instytucje, których zadaniem jest pomoc ludziom bezpośrednio czy pośrednio uwikłanym w zjawisko przemocy domowej, nie muszą poszukiwać istotnych informacji w wielu miejscach w internecie, czy kierować się do stacjonarnej biblioteki. Dodatkowo

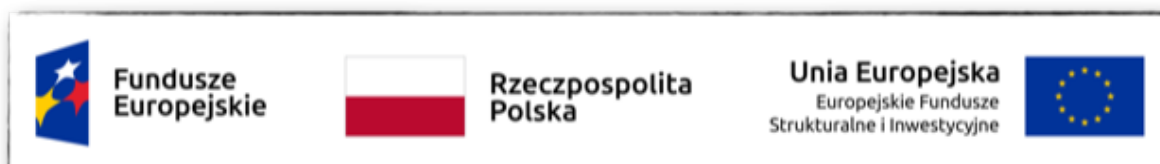

nie muszą selekcjonować różnych informacji z wielu źródeł, co z pewnością oszczędza czas i ułatwia poszerzanie wiedzy w tym temacie.

Kolejna ważna cecha platformy to skierowanie jej nie tylko do instytucji, ale do wszystkich innych grup – przede wszystkim ofiar, ale także sprawców oraz świadków. To nie jest tak, że stanowi tylko i wyłącznie jeden z kolejnych biernych materiałów, ograniczonych tylko i wyłącznie do pogłębiania wiedzy przez ekspertów.

Jednak główny cel, który realizuje platforma, jest następujący: nie stanowi ona tylko i wyłącznie zbioru/internetowej biblioteki materiałów, które przedstawiciel instytucji czy inna osoba może jedynie przeczytać czy przyswoić. Nie zakłada ona tylko aktywności jednostronnej, związanej wyłącznie z biernym czytaniem, a konkretnie poszerzaniem wiedzy poprzez przyswajanie. Dodatkowo, idąc o krok dalej, nie zakłada tylko i wyłącznie udziału w telekonferencjach czy innych spotkaniach nastawionych wyłącznie na poszerzenie czy wymianę wiedzy bądź doświadczeń jedynie dla specjalistów/ekspertów/reprezentantów instytucji pomocowych. Jak sama nazwa wskazuje to coś więcej niż strona – to platforma dająca możliwość bezpośredniej integracji dla różnych osób czy grup, gwarantująca możliwość rozmowy zarówno na czacie, poprzez telefon, na telekonferencji z aktywną fonią i wizją kończąc.

Zgodnie z powyższym platforma, tak jak inne interaktywne narzędzia internetowe, gwarantuje zachowanie anonimowości, co nie jest możliwe w przypadku bezpośredniego przyścia do instytucji i stanięcia twarzą w twarz z pracownikiem, ekspertem specjalistą. Anonimowość z pewnością ułatwia podjęcie decyzji o poszukiwaniu pomocy, pozwala przezwyciężyć wstyd, bo w ocenie ofiar czy sprawców jest w stanie pozwolić, by ktoś podzielił się swoimi doświadczeniami bez narażenia się na inwigilację, ocenianie itp. Jest to bardzo istotne przy zrobieniu jakże ważnego pierwszego kroku. Działa więc trochę na takiej samej zasadzie jak właśnie anonimowe linie pomocowe. A nawet idzie o krok dalej, bo umożliwia kontakt z odpowiednimi

ekspertami z danej dziedziny na dalszym etapie walki z tym negatywnym społecznym zjawiskiem.

Rekomendacje dla instytucji i osób zajmujących się zawodowo pomocą oraz przeciwdziałaniem zjawiska przemocy w rodzinie w stosowaniu platformy są następujące:

A. Rekomendacje ogólne

- Zaleca się zaimplementowanie, a tym samym korzystanie z całego zasobu platformy, z wszystkich jej możliwości, ze względu na:
 - z jednej strony holistyczne podejście do tematu przemocy w rodzinie, ukazujące perspektywę wszystkich stron problemu – ofiar, sprawców i świadków. Instytucja ma możliwość pogłębienia wiedzy z każdej strony, wykorzystania scenariuszy pracy ze wszystkimi grupami, co zapewnia przedstawicielom instytucji pełne, dogłębne wsparcie, a tym samym rzeczywistą identyfikację konkretnej sprawy i jak najbardziej realną próbę przezwyciężania zjawiska;
 - z drugiej zaś strony – zapewnienie przez platformę udostępnienia narzędzi umożliwiających bezpośrednią integrację/pomoc specjalisty nie tylko dla instytucji, ale również wszystkich stron, z którymi instytucja powinna współpracować i którym instytucja powinna pomagać w celu przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie.
- Zaleca się przekazanie wszystkim pracownikom i współpracownikom informacji o możliwości korzystania z platformy, wraz z rekomendacją i przedstawieniem jej głównych zalet – im więcej osób oraz instytucji będzie na niej zalogowanych,

Fundusze Europejskie

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

tym większą wartość będzie miało to przedsięwzięcie (szerszy krąg ekspertów, możliwość wymiany doświadczeń, poszerzenia swojej wiedzy).

- Platforma może być wykorzystywana jako podstawowe narzędzie zarówno do kontaktu wewnętrznego z pracownikami danej instytucji, jak i klientami (jeśli mają oni dostęp do komputerów i internetu).
- Platforma może również stanowić narzędzie do wykorzystania w kontaktach z innymi instytucjami zajmującymi się tą samą tematyką, zarówno w kraju, jak i poza jego granicami – może być wykorzystywana jako narzędzie do zapewnienia perspektyw rozwoju zawodowego dla pracowników/współpracowników (mogą się oni dzielić również swoimi pracami, osiągnięciami, badaniami itp. z szerszą rzeszą osób/instytucji).
- Platforma może być wykorzystana do przeprowadzania ankiet, wywiadów analiz – czyli mniej lub bardziej zaawansowanych badań z działalności danej instytucji, a także prowadzenia statystyk i raportów (jeśli takie są wymagane przez organy nadzorujące).
- Platforma może być wykorzystywana dla zagwarantowania dyżuru eksperckiego danej instytucji, umożliwiającej kontakt określonym grupom z zachowaniem anonimowości (np. czat funkcjonujący jak „telefon zaufania”).
- W przypadku braku możliwości korzystania ze wszystkich funkcji platformy warto umożliwić przede wszystkim dostęp do jej zasobów i możliwości udziału w wideokonferencjach/kontaktu dla pracowników danej instytucji. Narzędzie jest bezpłatne i ogólnie dostępne, z możliwością wykorzystania we wszystkich komputerach z podłączeniem do stałego łącza internetowego, z łatwą i intuicyjną obsługą – wystarczy wejście na stronę internetową i zalogowanie się.

Fundusze Europejskie

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

- Platforma może być wykorzystywana zwłaszcza dla osób/ofiar z mniejszych miejscowości, niedowidzących i z innymi niepełnosprawnościami. Również dla osób wychowujących małe dzieci, które mają ograniczone możliwości wyjścia czy mobilności. Może być również wykorzystana jako narzędzie kontaktu z osobą przebywającą poza granicami Polski.

B. REKOMENDACJE – GRUPA OFIAR PRZEMOCY DOMOWEJ

- Zaleca się poinformowanie ofiar o możliwości skorzystania z platformy, w tym możliwości wsparcia ze strony ekspertów, skorzystania z dyżurów itp., z gwarancją anonimowości.
- Platforma może stanowić narzędzie pomocne przy organizacji grupy terapeutycznej, grupy wsparcia dla ofiar przemocy, by mogły się podzielić podobnymi doświadczeniami z innymi osobami.
- Jeśli istnieje taka możliwość – proponujemy ustawienie jednego – dwóch komputerów w stacjonarnej placówce, z instrukcją wejścia na platformę, tak by mogły z niej skorzystać osoby przychodzące do instytucji, które nie chcą mówić wprost o swoich problemach, emocjach, doświadczeniach (wstyd, strach itp.).

C. REKOMENDACJE – GRUPA SPRAWCÓW PRZEMOCY DOMOWEJ/”KLIENTÓW”

- Zaleca się poinformowanie sprawców o możliwości skorzystania z platformy, w tym możliwości wsparcia ze strony ekspertów, skorzystania z dyżurów itp., z gwarancją anonimowości.

Fundusze Europejskie

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

- Platforma może stanowić narzędzie pomocne przy organizacji grupy terapeutycznej, by jej członkowie mogli się podzielić podobnymi doświadczeniami z innymi osobami.
- Jeśli istnieje taka możliwość – proponujemy ustawienie jednego – dwóch komputerów w stacjonarnej placówce, z instrukcją wejścia na platformę, tak by mogły z niej skorzystać osoby przychodzące do instytucji, które nie chcą mówić wprost o swoich problemach, emocjach, doświadczeniach (wstyd, strach itp.).
- Dla sprawców platforma może być źródłem wiedzy i przyczynkiem zwiększającym szansę na uświadomienie im dlaczego ich zachowanie nie jest dobre (dostęp do materiałów pokazujących perspektywę ofiar).
- Platforma umożliwia tworzenie określonych zespołów osób, organizację wideokonferencji w szerszym gronie, ale także rozmowy telefoniczne „jeden na jeden”, czy czat co sprawia, że jest bardzo wszechstronna, a szeroki wybór narzędzi zwiększa szansę na wykorzystanie (dobór do potrzeb i preferencji indywidualnej osoby).

D. REKOMENDACJE – GRUPA ŚWIADKÓW PRZEMOCY DOMOWEJ

- Zaleca się poinformowanie świadków o możliwości skorzystania z platformy, w tym możliwości wsparcia ze strony ekspertów, skorzystania z dyżurów itp., z gwarancją anonimowości.
- Jeśli istnieje taka możliwość – proponujemy ustawienie jednego – dwóch komputerów w stacjonarnej placówce, z instrukcją wejścia na platformę, tak by mogły z niej skorzystać osoby przychodzące do instytucji, które nie chcą mówić wprost o swoich problemach, emocjach, doświadczeniach (wstyd, strach itp.).